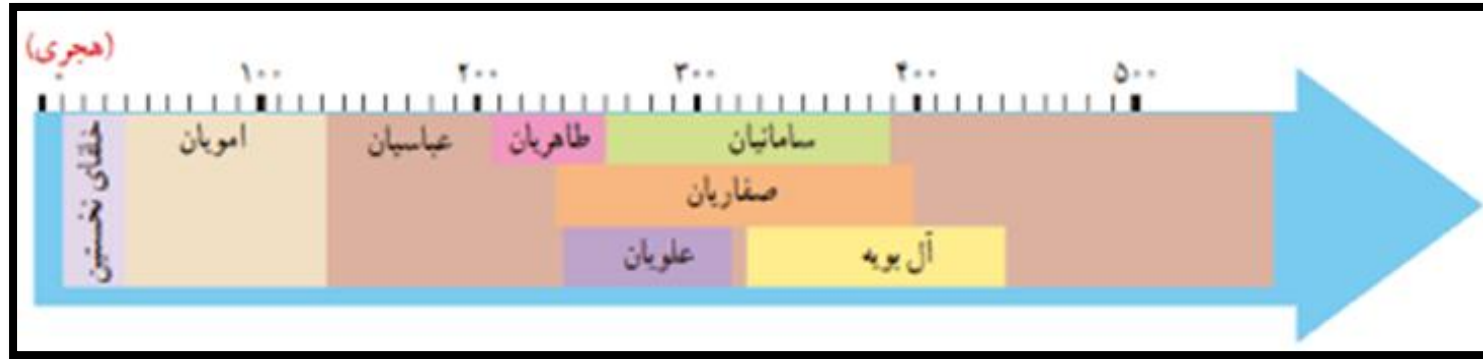

مجتمع تربیت فرهنگ
دبیرستان دخترانه قم

بسم الله الرحمن الرحيم

عصر طلایی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی

درس ۱۲ کتاب مطالعات اجتماعی (بخش تاریخ)
خانم زاکانی

تاسیس سلسله های ایرانی (قرون ۳-۵)

تضعیف خلافت عباسی و عدم توان اداره کل قلمرو حکومت (پس از یک قرن)

ایجاد بستری برای تشکیل سلسله های ایرانی

سهم زیاد سلسله های ایرانی در رونق و شکوفایی فرهنگ و تمدن ایرانی-اسلامی

پایان دادن به تسلط عباسیان بر ایران

علویان

آل بویه

صفاریان

سامانیان

طاهریان

○ طاهریان

- قرن ۳
- قلمرو: خراسان، سیستان و طبرستان
- پایتخت: نیشابور و مرو
- موسس: طاهر ذوالیمینین (به فرمان مامون، حاکم خراسان شد).
- اداره امور قلمرو بصورت مستقل
- معمولا امیران طاهری، روابط دوستانه با خلیفه داشتند.
- نافرمانی نسبت به مامون
- موروثی شدن حکومت در خاندان طاهر
- توسعه کشاورزی و ترویج سوادآموزی

○ سامانیان

- قرن ۳ و ۴
- موسس: امیراسماعیل سامانی
- قلمرو: ماوراءالنهر
- پایتخت: بخارا
- با تایید خلیفه عباسی به حکومت رسید.
- اداره امور قلمرو بصورت مستقل
- معمولا امیران، روابط دوستانه با خلیفه داشتند.
- تایید حکومت امیرسامانی توسط خلیفه عباسی
- شکست صفاریان و توسعه قلمرو سامانی
- نبرد با علویان طبرستان
- درگیری با آل بویه
- ترویج زبان و ادب فارسی

○ صفاریان

- قرن ۳ و ۴
- موسس: یعقوب لیث صفاری
- قلمرو: سیستان و نواحی مجاور
- پایتخت: زرنج یا زرنج
- با پشتیبانی مردم سیستان و خصوصا عیاران، به حکومت رسید.
- رابطه خصمانه با خلفای عباسی
- برانداختن حکومت طاهریان
- لشکرکشی به عراق و قصد تصرف بغداد: شکست از عباسیان بیماری و مرگ، مانع جبران این شکست شد.
- جانشین یعقوب: عمرو لیث صفاری

○ علویان

- قرن ۳ و ۴
- قلمرو: طبرستان (آمل و مازندران)
- پایتخت: آمل
- موسس: حسن بن زید
- پیرو مذهب شیعه
- نبرد با طاهریان، صفاریان و خلافت عباسی
- رابطه خصمانه با خلفای عباسی
- ترویج فرهنگ شیعه

○ آل بویه

- قرن ۴ و ۵
- مؤسس: پسران بویه (علی، حسن و احمد)
- قلمرو: بیشتر ایران امروزی و شرق عراق
- پایتخت: اصفهان
- پسران بویه، ولایات مرکزی و جنوب ایران را تصرف کردند.
- تصرف بغداد و تسلط بر خلافت عباسی
- درگیری با سامانیان
- ترویج فرهنگ شیعه
- حمایت از دانشمندان و عالمان

کتابشناسی

